

Nyugati szél

Samantha
Harvey

21. SZÁZAD
KIADÓ

Budapest, 2021

Tartalom

4. nap	
A sás	9
Babona	20
Vágy	32
A kis sötét fülke	43
Ennünk pedig kell	62
Az égő fájdalom	78
3. nap	
Sült liba	95
Az aranyhorog	100
Sajtkészítés	107
Feltámadás	113
<i>Az Úr jól használja a szelet, és a megfelelő időben</i>	124
Éjszakai levegő	128
Búcsú a hústól	140
2. nap	
Búcsú a hústól	151
Éjszakai levegő	174
<i>Az ördög a zenét is használja céljai elérésére</i>	186
Feltámadás	191
Sajtkészítés	201

Az aranyhorog	207
Sült liba	220
1. nap	
Az égő fájdalom	243
Ennünk pedig kell	256
A kis sötét fülke	262
Vágy	274
Babona	284
A sás	292

4. nap
Húshagyókedd (Palacsinta-nap)
1491. február 17.

A sás

Porból és hamuból vagyok ugyan, de mégis az angyalok álmát alszom. A legtöbb éjszaka egészen addig semmi sem ébreszt fel, amíg készen nem állok rá. Aznap éjjel viszont nyugtalan volt az álmom, és reggel úgy ért véget, hogy valaki a félelemtől remegve megszólított. Szi-szegő, sürgető hang hallatszott a rácson át:

– Atyám, ott vagy?

– Carter? – A hangot úgy is felismertem, hogy még valamennyire a grog hatása alatt voltam. – Mi a baj?

– Egy ember belefulladt a folyóba. Lent, a West Fieldsnél. Lent voltam a folyónál, hogy elhúzzak egy fát, amely beledőlt. A víz egy férfit sodort neki a fának, úgy, mintha csak egy darab rongy lenne, atyám.

– Meghalt?

– Meghalt bizony, de még mennyire.

Aznap éjszaka a gyóntatófülke padján aludtam, arcommal a tölgyfán. Nyugtalan álom volt, messze nem olyan, mint az angyaloké. Most felálltam, és amennyire csak tudtam, lesimítottam a reverendámat. Úgy tűnt, hogy kint sötét van; az éjszaka vagy kora hajnal bármely időpontja lehetett volna, a kezem is dermedt volt a hidegtől. Csak annyira nyomtam félre a tölgyfa rácsot, hogy kijussak a fülkéből, amely igazából nem is fülke, inkább csak egy deszkából és szövetből rögtönzött valami, és ott volt előttem Herry Carter kipirult, aggódó, gyertyafényről megvilágított arca.

– Az ágyadban kerestelek, de nem voltál ott – mondta Carter akadozó nyelvvél. – Utána eszembe jutott, hogy talán itt vagy.

El akartam mondani neki, hogy általában nem alszom ülő helyzetben a fürkében, és fogalmam sincs, hogy aznap éjszaka miért tettem mégis, Carteren azonban egyértelműen látszott, hogy ez a legkevésbé sem érdekli. Nem akart mást, csak visszamenni a folyóhoz.

– Talán lesz még esély az utolsó kenetre – mondta, és dühösen összeszorította vékony ajkát.

– Azt mondtad, hogy meghalt.

– Nem él, de ha sikerülne egy kis szentelt bort tölteni a torkába...

Egy halott torka nem fogadja be a bort – gondoltam, de aztán nem mondtam ki.

– Ha legalább ezt meg tudnánk csinálni – folytatta Carter –, akkor talán valamelyest tisztességes módon halhatna meg. Különb...

– Különb nagyon csúnya véget ér, és az élete, melynek során csak úgy volt, mint ahogy az elszáradt levél lóg a fán, boldog emlékek tűnhet. – Herry Carternek igaza volt, hogy ennél valami jobbat kívánt. Együtt mentünk ki a templomból, és futni kezdtünk.

Elsőként a szélre figyeltem fel, amely csípős volt, és erősen fújta, kelet felől. Közeledett a hajnal, az ég alján halvány fénycsík tűnt fel. Leszaladtunk egy ösvényen a West Fields felé, amely vagy egy mérföldre volt, a parti rét másik oldalán. A folyó két mérföldön át kanyarog, hogy megtegye ugyanazt a távolságot. Micsingem vitorla módjára csapkodott a szélben, jobb kezemben egy üvegben szentelt bor, bal kezemben pedig egy tégelyben szentelt olaj volt. Gyorsan mozogtam, annak ellenére, hogy igencsak kifulladtam, és combomban is égő fájdalmat éreztem. Mint egy szarvas, szokta mondani az apám kacintva, mivel szeretett szarvasra vadászni. Carter maga a fiatalság. Alacsony, lába erős, szőke haját a szél oldalra fújta, nadrágja térdén még ott volt az előző napról rászáradt sár. Ütemes karmozdulatokkal futott előttem.

A rétet elborította a víz, de nem annyira, mint korábban; úgy tűnt, hogy a szél visszanyomta a vizet a folyóba. Felettünk ott volt a széles égbolt, amely majd kék lesz, amikor felkel a nap, és a szelet kivéve minden nedves volt: az ösvény, a fű, a föld, a lábunk, a fatöncök és a rajtuk lévő

fészkek, meg bennük a madárfiókák. A lábujjam mintha csak béka lett volna egy mocsárban. Amikor elértük a dús legelő határát a West Fields-nél, a világ csak nedvesebbé vált: ázott juhok és didergő bárányok voltak mindenütt, és tehenek vonultak csordákban felfelé a dombon, hogy szárazabb helyet találjanak, ahol úgy tudnak legelni, hogy közben nem kell inniuk. Townshend lovai négyszög alakban álltak a sárban, szájukat a mellettük lévő társuk ázott oldalának nyomták. Egyedül a szél volt száraz, igazán száraz, de nagyon hideg is, ahogy elfújta a hosszú napokon át hulló esőt.

– Ott – szólalt meg Carter, és a folyó felé mutatott, hetven-nyolcvan lépéssel előbbre. – Ott hagytam a fejszemet, hogy megjelöljem a helyet.

Igazán feltűnő jel nem volt; élével a folyóparti töltésbe vágva, egy láb-nál alig emelkedett ki jobban a földből. Szinte külön jelölésre lett volna szükség a megtalálásához. De Herry Carternek fiatal szeme volt, és gondolatái sem irányultak semmi másra, csak a fejszére, és a folyónak arra a részére, ahol partra vetődtek egy halott földi maradványai. Fokozta a tempót, mivel hátulról kapta a szelet, és máris ott volt a fejsze mellett. Mire utolértem, már ott taposgált ide-oda a bokáig erő vízben.

– Eltűnt – mondta. Hangja reszelős volt, és egész kétségbeesett. – A holttest. Itt volt. – A kidőlt fa viszont *ott volt*, egy mellékág kanyarulatában. A heves folyású víz magasra duzzadt, és kavargott is azon a részen; semmi nem maradhatott ott, tényleg semmi. Nemhogy emberi holttest, de még egy tehen teteme sem. Hogyan is gondolhatta Carter, hogy még ott lesz? De mi mást tehetett volna? Egmaga nem menthette volna meg a férfit.

– Hová tűnhetett? – ismételte újra meg újra. Fel-le szaladgált, mint egy pásztorkutya. Utána megállt, a vizet nézte, a hangja teljesen erőtlenné vált. – Hová tűnt a holttest? Pontosan itt volt.

Valamikor fehér miseingem nedves volt, szinte térdig sáros, és valami vereségfélét éreztem, mivel most majd meg kell kérdeznem Cartert, noha semmi kedvem nincs hozzá. Hiszen én magam akartam látni, hogy mi történt. A szavak a torkomban ragadtak, és akármennyit nyeltem, nem tudtam szabad folyást engedni nekik. Valahová máshová akartam nézni,

csak hogy ne kelljen látnom ezt a szájalmas és céltalan szaladgálást. Akárhová: lefelé vagy felfelé. Végül felnéztem a hajnal közeledtével egyre halványuló csillagokra.

Amikor végre újra Carterre pillantottam, tőlem balra állt, úgy húsz yardra a folyás irányában, úgy ácsorgott a térdig érő és a szélben hajladozó sásban, mint akit villám sújtott. Csak amikor közelebb értem hozzá, akkor vettem észre, hogy valami fényes, zöld dolog van a kezében; egy ruhadarab, amelyet bátortalanul felemelt. Egy ing.

– Ott találtam – mondta, és hirtelen mozdulattal a sás felé intett. – Ott lógott.

Akkor már fel sem kellett tennem a kérdést, amelytől annyira ódzkodtam, mivel az ing egyértelművé tette, hogy ki az a férfi, aki megfulladt. Mindketten tudtuk, hogy ki volt; még a gyenge fényben is egyértelmű volt, hogy a ruhadarab csakis egyvalakié lehetett. Mindenki más sárgásbarna, barna vagy szürke inget viselt, amely gyapjúból készült, és tagadni sem lehetett volna, hogy közülük van a juhokhoz. Senki másnak nem volt vászna, amely olyan zöld lett volna, mint a hullámozó lenmező, ahonnan az anyag származik. Igen, már kopott, de ettől függetlenül remek holland ing. Attól a pillanattól fogva tudnia kellett, hogy Newmanról van szó, amikor meglátta a vízbe fúttat. Még mielőtt Carter megtalálta volna az inget. Hány másik, felpuffadt holttest lebeghet lefelé ezen a folyón? Hány másik férfi tűnhetett el benne három nappal korábban?

Természetünknel fogva hajlandók vagyunk tagadni mindazt, ami ijesztő, ám ez nem vall sem bűnös természetre, sem butaságra. Nincs a tudatunknak egy derűs, optimista része, amely folyton azt reméli, hogy amit tudunk, az nem igaz? Carter megpróbálta szabályos négyzet alakúra összehajtani az inget; Newman, míg élt, mindig is szerette a rendet, függetlenül attól, hogy ilyen csúnya, a normálistól eltérő módon halt meg. Az ing túlságosan nedves volt, nem maradt úgy, és szétcsúszott Carter kezében. Bosszús morgással újra összehajtotta, ám az megint csak szétcsúszott. Akkor hirtelen mozdulattal begyűrte a nadrágszíja alá, és Newman nevét kia-

bálva futni kezdett a folyó mentén lefelé. Időnként belegázolt a vízbe, amely rózsaszínű volt a nap első sugaraitól.

Ó, most bedobhatom a szentelt bort és olajat a folyóba. Már az is épp elég rossz, hogy a halott nem tudott gyónni, de milyen reménye lehet úgy, ha egy csepp bor sem kerülhet a testébe? Carternek igaza van, és talán az is elég lenne, ha a szájába kerül, vagy csak az ajkára. Az olajjal keresztet rajzolnánk a homlokára. Cartert mintha démonok szállták volna meg, le-fel szaladgál a parton, a szél kitartóan süvít, lábunk nedves, és az egész helyzet kétségbeejtő.

Carter hamarosan visszajött, lihegett, dühös volt, és guggoló helyzetben lerogyott a földre.

– Eltűnt – mondta már sokadszorra. – Nincs meg.

– Már félúton lehet a tenger felé – feleltem. Mindketten tudtuk ugyan, hogy ez nem lehetséges, de a logika lényegén mit sem változtatott. A falu mögötti öt kisebb és két nagyobb kanyar után a folyó kiegyenesedik, és a folyása is felgyorsul. Most a többnapos esőzés hatására olyan gyorsan vágatott, mint egy szekér a lejtőn lefelé, függetlenül attól, hogy mi van előtte. Carter bólintott, és magába roskadt.

Igazából még csak fiú, és határozottan jólelkű. Akiből aznap reggel kiszállt a lélek. Newman a barátja volt, mintha csak az apja lett volna, és a három nap alatt, amióta megfulladt, Carter élesztgette magában a reményt, hogy a barátja talán mégis életben lehet. Hiszen a holttestét nem találták meg. Ha nincs holttest, akkor halál sincs, legalábbis Carter talán így gondolta, engem pedig megérintett optimizmusa, függetlenül attól, hogy semmi alapja nem volt.

A folyó ravasz volt és szeszélyes hangulatú; gyorsan elnyelt egy halottat, akitől ezért nem tudtunk méltó módon búcsút venni. Ez volt a második alkalom, hogy Newman testét kerestem a parton, és a második alkalom, amikor nem jártam sikerrel. Megítélésem szerint ha a természet kétszer akadályoz meg minket valaminek az elérésében, akkor tanácsos elgondolkodnunk, hogy talán nem pusztán a balszerencséről van szó, de ezt most nem akartam a barátom tudomására hozni.

– Légy most erős, Herry – mondtam, és az érzelmek hatására közel hajoltam hozzá. Hátunkat a szélnek vetve álltunk, és a miseingem, annak dacára, hogy sáros volt és nedves, erősen lobogott. A sás susogva meghajolt. Még ebben a kétségbeesett állapotomban is tetszett, hogy a szél ezt csinálja vele.

Visszamentünk a mezőn. A papi szoknyáim mögöttem lobogtak, mint egy menyasszonyi ruha, alattuk a reverendám a lábamat csapkodta. Elnézést, hogy ilyen részletesen ecsetelem, mi történt a lábszáram körül, de valószínűleg mindenki ezt tenné, aki ilyen nehéz papi szoknyákat visel, amelyek annyit nyomnak, mint két vödör víz, és úgy viselkednek, mintha élnének. Szégyelltem, hogy gyenge vagyok, és zihálok az előző hónapban átélt láz miatt, és alig állok a lábamon. Pontosan el tudtam képzelni, a hajam milyen látványt nyújthat ebben a szélben; sötét, rakoncátlan tincsek tömege a tonzúra körül. Most inkább én néztem ki tébolyodottnak, habár Cartert ez valószínűleg egyáltalán nem érdekelte. Akárcsak én, ő is teljes erővel feszült neki a szélnek, amely üvöltve kapaszkodott bele a mellkasunkba.

Arca olyan volt, mintha kőből faragták volna, és nem akart beszélgetni velem. Még csak rám se nézett. Az erősödő fényben, ahogy lassabban mozgottunk, jobban láthattam a jobb füle előtti vágást, amelyre néhány nappal korábban tett szert; megcsúszott, amikor a templom tornácának a tejet javította, és egy pala felhasította. Éles vágás volt, olyan hosszú, mint egy emberi ujj fele, és nem tetszett sem a vörössége, sem a mélysége, de az sem, hogy zöldes folyadék szivárgott belőle, és megduzzadt, mint egy gesztenye. Újra elértük az ösvényt, ahol elágazik: balra a hídhöz, jobbra pedig a falu felé. Jobbra fordultunk. Mintha valaki előrelökösött volna, egyre távolabb a félig kész hídtól, ahol Newman a feltételezésünk szerint meghalt. Amikor abba az irányba néztem, a felhők vastagon és fenyegetően tornyosultak, de előttünk magasabban álltak, és ritkébbak voltak, mivel ott már kezdett kiderülni az ég.

És a nap: mintha egy aranyszínű dal emelkedne az Oak Hill hosszú, fákkal borított gerince mögött, ezt a gerincet időnként Lazy Dog, lusta

kutya néven is emlegetjük (néha csak úgy, hogy The Dog, ha lusták vagyunk kimondani a teljes nevet). A gerinc Oakham északkeleti széle mentén fut, ami azt jelenti, hogy ugyan a felkelő nap sosem látható a faluból, a fénye ráhull a gerincen lévő fák koronáira, mint ahogy akkor is történt; a ragyogás először gyenge és meleg, majd hidegen rózsaszínűvé válik, és szétterjed, amitől mindig azt képzelem, hogy a hegy másik oldalán ott van a tenger. A nyílt mezőről kiérve a szél már kevésbé volt heves, és nem fújt olyan dühösen. Csendben mentünk egymás mellett, és Carter időről időre maga mögé nyúlt, hogy meggyőződjön arról, az ing még mindig ott van a nadrágszíjába dugva. Vigasztalni szerettem volna, de hogyan tehettem volna imák és példabeszédek nélkül? Hiszen más eszközőm nem volt, és egyértelmű, hogy Carter semmi ilyesmit nem akart hallani. A gyász dühössé és türelmetlenné tette.

– Az a vágás – mondtam –, a fülednél. Úgy tűnik, mintha nem akarna begyógyulni.

– Pedig gyógyul – felelte.

– Szerintem rosszabb lett.

– Jobb, mint amilyen tegnap volt.

– Nem hinném. – Nagy léptekkel ment előre. Türelme ugyan kevés volt, de energiája bőven.

– Nagyon nem tetszik, ahogy kinéz – mondtam.

– Akkor ne nézz rá!

Megállt a nyírfákkal szegélyezett kanyarulatban, és letérdelt az ösvény köveire. Előtte, a magasabb fűben egy kutya teteme hevert. Visszafordult, és rám nézett.

– Ez itt volt, amikor jöttünk?

– Én nem láttam – feleltem –, de minden bizonnyal itt lehetett. Futotunk, és ezért nem vettük észre.

Napkelte volt, el kellett mondanom az első reggeli imákat, gyóntatnom is kellett, tehát nem időzhettem tovább egy kutya miatt. Carter azonban az állat oldalára tette a kezét.

– Teljesen hideg – motyogta.

Ettől függetlenül a kutya szőre feketén csillogott, és úgy nézett ki, hogy bármikor felugorhat és elfuthat. Ha nem lógott volna ki a szájából a nyelve, és lélegzett volna, biztosra vehettük volna, hogy mindjárt megteszi. Amikor egy döglött kutyát vagy más állatot látunk, akkor feltételezhetjük, hogy éhen pusztult vagy agyonverték, esetleg egy vágató ló taposta halálra, vagy a végelgyengülés hatására múlt ki. Ez soványnak tűnt, de nem kiéhezettnek, nem verték meg, nem volt rajta sérülés, öreg sem volt, és úgy látszott, hogy viszonylag jó bőrben van. Mintha csak odapottyant volna valahonnan az égből.

– Nem vettük volna észre? – kérdezte Carter, miközben kezével még mindig az állat oldalát tapogatta.

– Még sötét volt.

– És futottunk.

– Kétségbeesettek voltunk.

Pár pillanatig csak ott álltunk, és erősen szorítottam az olajos- és borosüvegeket. Mindkettőnket erősen felzaklatott, ami Newmannel történt, és most úgy állodogáltunk egy kutya testénél, mintha pandúrok volnánk, és valami különös vagy vészjósló dologról lenne szó.

– Talán... – kezdte Carter –, esetleg... – A kezét rátette az övébe gyűrt ingre, és megrángatta. – Talán mégis tévedtem azzal kapcsolatban, hogy mit láttam a folyóban.

– Nem – mondtam. – Nem.

– Lehet, hogy nem holttestet láttam azon a fán, hanem csak egy árnyék volt. Az emberek azt fogják mondani, hogy bizonyára csak egy árnyék lehetett.

– És az ing? – kérdeztem. – Az is csak árnyék lett volna?

– De te magad mondtad, hogy még sötét volt. Ha nem vettünk észre egy döglött kutyát, amely *igenis* ott volt, akkor én is láthattam egy halotyat, amely viszont *nem volt* ott.

Nem akartam felzaklatni Cartert, de valamit mondanom kellett a tényekről.

– Szombat hajnalban látták, hogy egy ember bukdácsolva megy a folyónál, Herry – mondtam olyan tisztán és világosan, amennyire csak tudtam. – Robert Tunley vette észre, és mondta is, hogy talán Newman volt az. Newmant azóta nem látták, és ő az egyetlen, aki hiányzik a faluból. Tudjuk, hogy igencsak valószínűtlen, hogy egy idegen fulladjon meg itt. Az Úr a tanúm, nem sok járókelővel találkozunk erre felé.

Azért, mert nem voltak idegenek, és a folyó mindentől elvágott minket. Most viszont nem sajnálkozhattam a leszakadt hidunk miatt, akár mekkora késztetést éreztem is rá.

Carter vállára tettem a kezem.

– És most egy picit lejjebb egy holttestet vet ki a víz...

– Nem *eléggé* lejjebb – tiltakozott. Lábával döfködté a kutya hasát, és lerázta magáról a kezemet. – Láthatod, hogy milyen ereje van a víznek... Három nap alatt egy holttest sokkal messzebbre jutna.

– Te pedig azt láthatod, hogy milyen utat kellene megtennie, miközben ott van az erős kanyar az Odd Mill mellett, egy másik pedig a Burn Woodnál. Egy holttest bárhol fennakadhat a kidőlt fák ágain, vagy a partra is kiveheti a víz...

Carter elhúzta tőlem a vállát.

– Az emberek nem hisznek majd nekem, ha azt mondom, hogy láttam Tom Newman holttestét, és mindenki rajtam fog nevetni.

– Megtaláltad az ingét – mondtam. – Ott van nálad. Ezzel kapcsolatban mit mondanak majd az emberek?

Szótlanul álltunk. Nagyon hideg volt. Válla annyira előreesett, hogy kedvem lett volna bátorítóan megölelni. Felejtse el, hogy mit gondolnak mások! – akartam mondani. Te láttad, amit láttál. A többiek nem számítanak. Magamhoz szorítottam az üvegeket, a szél pedig heves fuvallatokkal mozgatta a liget nyírfáit. Hirtelen szomorúság fogott el, és el sem tudtam képzelni, a fák hogyan képesek nőni úgy, hogy a szél, az eső és a hó is egész télen tépázza őket. Mintha valami néma megállapodás hatására indultunk volna el egyszerre, talán azért, mert valahonnan sütéshez használt zsír halványan érezhető szagát sodorta felénk a szél. Nem kizárt, hogy csak

képzeltük, mert csak egyszer éreztük, egyetlen pillanatig, de hirtelen semmi másra nem tudtam gondolni, csak a tojásra és az előző napi szalonna zsírjába mártogatott kenyérré. Az illatfoszlánytól farkaséhes lettem. Carter is éhes lehetett, mert fokozta az iramot, és olyan tempóban indult meg, hogy a nehéz, ázott öltözékemben nem tudtam vele lépést tartani. Jócskán lemaradtam mögötte, mire a faluhoz értünk. Egyenesen az otthona felé indult, amely nem volt messze a templomtól. Talán a feleségének akarta megmutatni az inget és megkérni, hogy mossa ki, és akkor ő megtarthatja, mint valami szomorú ereklyét vagy egy olyan mérhetetlen szeretetnek az emlékét, amely szeretet most olyan hirtelen szállt el belőle, mint a homok a szélben.

– Carter! – Fel akartam ajánlani, hogy legalább az inget bekenem a szentelt olajjal, habár idélen ötlet volt olajjal bedörzsölni egy régi vászondarabot. – Herry! Herry Carter! – Ő viszont nem felelt. Feje fölött tartotta az inget, és úgy lengette, mintha lettek volna ott emberek, akik látják.

Akkor csak szenvedj! – gondoltam minden rossz szándék nélkül. Az emberek ragaszkodnak a szenvedéshez való jogukhoz, és időnként jobb is, ha egy ideig hagyjuk őket gyötrődni. Newmanról majd újra megemlékezem egy misében, és arról is intézkedem, hogy a fát kihúzzák a folyóból. De nem aznap. Aznap még rengeteg teendőnk volt, és legalább félórát kellett előtte aludnom. Lehetőleg nem a vízben sodródó holttestről szerettem volna álmodni, és meg kellett próbálnom nem azon keseregni, hogy milyen kegyetlen a halál. Csak a sáson átvilágító, rózsaszín fényre gondoltam, a helyre, ahol az inget megtaláltuk, és arra, hogy a lehető legjobb jel, hogy *ott* találtuk meg az inget, a sás szentséges világában. Ha valakinek ilyen kegyetlen és titokzatos halált kellett halnia, mielőtt eltűnik, mintha hirtelen bekapta volna egy bálna, akkor legalább annak kell örülni, hogy egy aprócska valami megmaradt, megmenekült belőle abban a sásban, mint amikor egy lezuhanó embert elkapnak a többiek.

Egyáltalán, rózsaszínű volt a fény a sáson? Talán nem, de a szívemben igen, és most már az is marad.

Ahogy hazafelé mentem, gondolatban nővérem bölcs és kedves hangját hallottam: *A férfiak maradjanak csendben, és írni se írjanak semmit!* Fogalmam sincs, hogy miért ez jutott akkor az eszembe. Fáradt, szomorú, vidám, dühös és nyugodt is voltam egyszerre, amikor kinyitottam a templom ajtaját, és elsirattam Thomas Newmant. Egészen meglepődtem, hogy mennyi ideig nem apadtak el a könnyeim.

Babona

Egy pap bíró és pandúr is egyben, akár akarja, akár nem.
– Tehát az – mondtam minden meglepetés nélkül, mivel már hozzászoktam, hogy az esperes időnként megjelenik előttem a templomban, és vártam, mert semmi mást nem tehettem. Ezúttal a sekrestye bejárata melletti oszlopnak támaszkodott, és egy olyan rózsafüzért forgatott gyermekien kicsi kezében, amelyet az előcsarnokban akaszthattott le egy szögről.

– Hallom, hogy Newman teste megjelent. Vagy talán újra megjelent – mondta. – De utána megint eltűnt.

– A hírek igencsak gyorsan eljutnak magához.

Mindössze tíz perce vettem búcsút Cartertől, majd bejöttem a templomba, a sekrestyébe, hogy száraz ruhát keressek. Könnyeimet a szögről lógó stólával próbáltam eltüntetni, minek hatására a fehér selyem több helyen is szürkévé vált. Mire kijöttem, megérkezett az esperes; ahogy mondják, jó orra volt mindenhez, ami nem szokványos. Megálltam előtte, kezemben az összehajtott és a tiszta reverendára rátett, új miseinggel; elég tekintélyes súlyú ruhát kellett hazavinnem, hogy átöltözhessem. A cipőmmel nem volt teendő.

– Láttam, hogy maga és Carter futva jön valahonnan – mondta –, ami kíváncsivá tett, ezért meg is kérdeztem Cartert, hol voltak.

– Világos, hogy *maga* a jobb bíró és pandúr.

Rám nézett. Aprócska volt, mint egy mezei egér, amely valamitől megijedt, rémülten átrohant a mezőn és a búzaföldön, és picike szíve még

mindig hevesen ver a mellkasában. Én magas voltam, bizonytalan, és a szemem fáj a sok sírástól. A palástom sáros volt, és szégyenletes módon libazsírtól foltos.

– Ez az utolsó nap – mondta, és elővett tárcájából egy kis papírteker-
cset, amelyet széthajtott. Az a megbocsátó levél volt, amely szombat óta
lógott a templom ajtaján.

– Tudja, ugye, hogy egy olyan ember, mint Newman, nem halhat meg
magyarázat nélkül?

Válaszolni akartam, de nem hagyta.

– De most azt akarja mondani, hogy mégis van magyarázat: a folyó
szintje magas, rengeteg eső hullott, és az ember nem olyan, mint a hal. Aki
beleesik a vízbe, az megfullad.

– Ez így van.

– De Newman nem az a fajta ember, aki csak úgy beleesik a folyóba.

Odamentem az oltárhoz, és rátettem a ruhákat, amelyek nehezek vol-
tak. Vizes voltam, és fáztam.

– Van *egyáltalán olyanfajta* ember, aki beleesik a folyóba?

– Ez az utolsó nap – ismételte meg, én pedig felnéztem a keleti ablakra,
amelyen beszűrődött a gyenge, ezüstszerű, reggeli fény. Úgy lobogtatta
a papírt, mintha addig még sosem láttam volna, és nem lógott volna há-
rom napon át a templomom ajtaján. – Abban reménykedhetünk leg-
inkább, hogy ez a megbocsátó levél beismerésre készíti a gyilkost.

– Nincsen gyilkos.

– Gondoljuk, amíg egyet elő nem csalogatunk. Ahogy mondtam, ez
a megbocsátó levél adja a legnagyobb esélyt, hogy vallomásra bírjuk a gyil-
kost, és a mai nap után nem kínáljuk fel a bocsánatot. Holnap már túl
későn lenne. Egy jó bocsánaton kívül mást nem ajánlhatunk, testvér, sem
maga, sem én, senki nem kaphat többet ebben a szerencsétlen faluban.
Kijelenthetem, hogy itt nagyon sok embernek szüksége van rá, akár gyil-
kos az illető, akár nem. A maguké nem az a falu, melynek lakosai töme-
gével jutnak a mennybe. Tudja, hogy a purgatóriumnak előszobája is van?
Oakhamnek hívják, olyan sokan vannak benne innen.

Gyerekkoromban úgy gondoltam, hogy a düh a nagydarab emberekre jellemző, apám is az volt, de még mindig furcsának tartottam, hogy egy olyan valakibe, mint az esperes, aki pici, beesett arcú és jelentéktelen, anynyi düh szoruljon. Ott volt a hűvös bőre alatt, a kékeres kezében, mely olyan picit remegett, hogy a legtöbben észre se vennék. Nekem viszont feltűnt; a megbocsátó levél úgy remegett az ujjai között, mint a fűzbarka.

– Ha ennyire utálja Oakhamet, akkor talán el is mehetne innen – jegyeztem meg. – Mellékesen, néhány embernek az sem tetszik, hogy beköltözött Newman házába.

Felhúzta a szemöldökét, újra meglobogtatta a megbocsátó levelet, és olyan hangon szólalt meg, amelyet megpróbált a természetesnél halkabbra fogni.

– Egy halálesetet kell kivizsgálnom.

– Hogyne, igen.

– Ha elmennék a nagyböjti gyónás előtti utolsó napon, amikor nagy-szerű megbocsátást lehet ajánlani, akkor ennyi nehéz munka után... – Nem folytatta, én pedig azon tűnődtem, hogy ugyan milyen nehéz munkát végezhetett. – Nos, nem akarom úgy zörgetni a bokrot, hogy utána a madarat más fogja meg, ha érti, mire gondolok...

Nem akar elmenni, mielőtt valakit máglyára nem vetnek – gondoltam. Nem akar elmenni most, az ünneplésnek ezen a napján, hátha a faluban zavargás tör ki, hiszen állatok vagyunk.

– Ó, értem magát – mondtam. Lehajoltam, hogy felvegyek egy ujjnyi somfadarabot, amely bizonyára a karzat gyertyatartójáról esett le, ahol a csodamogyoróval és az illatos tündérfával, nővérem kissé hervadó virágai-val együtt alkotta a dekorációt. Nem tudtam, hogy mit tegyek a bordó kis ágdarabbal, ezért csak tartottam a kezemben. Azt akartam, hogy az esperes érezze, az ágacska több figyelmet érdemel tőlem, mint ő, de nem hinném, hogy észrevette.

A templom nyugati részében, a bejárattal szemben, az északi falon van egy falfestmény, amely azt ábrázolja, ahogy Szent Kristóf a gyermek Jézust átviszi a vízben; hatalmas figura, szinte óriás. A gyermek az egyik karján,

a lába keresztben a szent tenyerében, és olyan picike, mint egy hetes bárány. A kép a szarufáktól a szemöldökfélig az egész falat beborítja. A rózsaszín, a piros és a sárga árnyalatai. Mondják, hogy ha valaki egy nappal a halála előtt látja, az legalább olyan jó, mint az utolsó kenet. Ha a halál hirtelen áll be, vagy senki nincs mellettünk, nem kaptuk meg az utolsó kenetet, és nincs szent olaj vagy szakramentum, Szent Kristóf látványa akkor is megóvhat minket a pokoltól. Ha Newman látta pénteken, mielőtt megfulladt volna, akkor a lelke már biztosan tart a halál utáni lét felé. Látta vajon? Ezt egyedül Newman tudná; erőltettem az emlékezetemet, hátha meg tudom adni rá a feleletet, de nem jött válasz. Semmilyen. Újra felvettem a ruhák halmát, odamentem a festményhez, és letérdeltem.

Az esperes figyelte, csalódottan elfordult, majd újra engem nézett, és sóhajtott. A kezében tartotta a kelyhet, amelyet szórakozott mozdulattal levett az oltárról, és ujjai között forgatta a szárát, miközben a rózsafüzér még mindig ott volt az ujjpercein. Azt is mondhatnám, hogy a *mi* rózsafüzérünk. Oakhamé. Robert Tunley ajándéka. Hirtelen türelmetlenül letette a kelyhet, odament a szentély oszlopához, körmével a követ karistolta, sarkon perdült, és végignézett a kis templomon, a gyóntatófülke felé. Nem hagytam abba az imádkozást, de pontosan tudtam, hogy mit csinál, mivel úgy is képes vagyok látni, hogy nem nézek oda, ő viszont csak nézni tud úgy, hogy közben nem lát. Tudtam, hogy mindjárt elveszti a türelmét, és odacsörtet hozzám.

– Atya – szólalt meg végre, és füрге, apró léptekkel keresztülvágott a templomhajón. A kezét mozdítva kérte, hogy álljak fel. – Elég lesz már. Ha holnap reggelig nem tudok Newman halálát illetően információval szolgálni a főesperesnek, akkor mind meglakolunk érte. Maga az elmúlt két nap során végig gyónásokat hallgatott, és még egy napja van, hogy megtudjon belőlük valamit. Ígérje meg, hogy kiderít valamit.

Abbahagytam az imádkozást, és felemeltem a fejem.

– Nos – válaszoltam –, nem találtunk valamit ma reggel?

– Egy eltűnt holttestet és egy bűdös inget?